

אתלטיקה קלה

שיא וסייג

סיכסוכים בין הפועל לבין מכבי היו מנת חלקן של הכדורגל הישראלי משך עשרות בשנים. לאחרונה שקטו מעט הרוחות, לפחות כלפי חוקי, והכדורגל הישראלי עלה על דרך המלך. אולם העסקנים בענפים האחרים אינם שוקטים על שמריהם.

האתלטיקה הקלה, המכונה בעולם הגדול מלכת הספורט, אינה מפותחת דיה אצלנו — והחיוכים החריפים הנהוגים בארץ בין עסקנים, נשמעים בענף זה רק לעיתים רחוקות.

אף-על-פי-כן, נתבשרו השבוע אוהדי ה-אתלטיקה הקלה כי ויכוח אחד, שהחל אשתקד, נמצא עתה בשלבי סיומו. הויכוח פרץ, יום בזה אחד, כשעסקני הפועל סירבו לאשר שני שיאים ישראליים שנקבעו בעונה החולפת, באיזטדיון המכביה בתל-אביב. או היו האתלטים שלנו במלוא הכושר, ואילנה אדיר גמאה את 100 המטרים ב-12.3 שניות. מיד אחריה קפץ עמוס גרווינובסקי למרחק של 7.40 מטרים.

שתי התוצאות הדהימו את העסקנים ואת הצופים כאחד. תוצאות מעולות כאלה לא הרשו על מיגרשי האתלטיקה הקלה של ישראל מעולם, ואין ספק שעוד יעבור זמן רב עד שיצליחו לתזור עליהם. היו אלה שני שיאים חדשים ולא היתה כל סיבה שתעדת האתלטיקה לא תאשרם.

אולם עסקני הפועל התנגדו. הסיבה: שני הספורטאים בעלי-השיא משתייכים לאגודת מכבי. "היתה קיימת רוח חזקה בעת הריי צות והקפיצות" טענו עסקני הפועל. "כל עוד אין מודדי רוח רשמיים, לא נוכל לקבוע בדאיות שהיתה רוח חזקה בין המר-תרת", התריסו לעומת זאת, עסקני מכבי. לדעה משותפת לא הגיעו.

בינתיים אושרו כל שיאי ישראל שהושגו בעונה החולפת. רק שני המיקרים הללו נשארו פתוחים. השבוע נתבשרו אוהדי ה-ענף, כי ההתאחדות לספורט מינתה שני עסקני אתלטיקה וחוקים, שיכנהו כחברה בבורת. השניים הם ד"ר רוברט אטלס, איש מכבי, ועמנואל גיל, איש הפועל.

ספק רב אם יגיעו גם שניים אלה לכלל דעה אחידה. גורל שני השיאים מוטל עדיין בספק רב.

במסלול

המאמן הוחרף

לא חשוב מה תהינה התוצאות במישך חק המרכזי, בסביבת הראשון בליגה הלא-מית, שיתקיים השבת בין מכבי תל-אביב והפועל תל-חיפה. באם יצא או יפסידו, ימריאו כדורגלני מכבי אחרי המישחק לק-פריסין, לשבוע נופש. בשבוע זה ית-מודדו שחקני מכבי עם קבוצת אומניה הפריסאית. הצעות בראשות הליגה של האי השכן, כשלוכתה 16 נקודות בשמונה משחקים. . . . סוף סוף התברר מי הוא הכתב הספורטאי של הימיון קול-העם. בשידור החדשות של קול ישראל, מוצאי שבת, נפלה טעות במסירת תוצאות מישחקי הכדורגל. נמסר שם כי קבוצת מכבי תל-אביב גברה על ביתר תל-אביב בתוצאה 3:8. למחרת הפגיעה אותה טעות במדור הספורט בקול-העם, שהיתה העתק מדויק של מהדורת החדשות הספורטאית בארץ. . . . המאמן ההונגרי אנדרי קיש קיבל לאימון את קבוצת ליגה א, הפועל כפר-סבא. משה וארון, המאמן הקודם של הק-בוצה, יצא להשתלמות של חודש ימים לבלגריה. למרות שהארון הודיע מראש לאגודתו על נסיעתו הקרובה, חשב לחזור בתומה לאמן את כפר-סבא, לא אישרה מוכירות האגודה את נסיעתו וקיבלה את קיש כמאמן הקבוצה. . . . חולני לוי, שחקן בית"ר תל-אביב לשעבר, שהורחק ממיגרשי הכדורגל שלוש שנים, הפך למא-יעקב ולטר, סרסור מכוניות ולעונאי ספורט, אשר טען כי הותקף לפני שבועיים על-ידי כדורגלן הפועל חיפה, שלמה לוי, לא יסתפק בבירור משמעתי נגד השחקן, עומד להגיש נגדו תביעה אזרחית לפיצויים ואף שכר למטרה זו את עורך-הדין החיפאי, יעקב סלומון. שלמה לוי, מצירו, טוען כי לא היכה כלל את ולטר, גררו רק ככות, בכתפו, כדי שישמע את טענותיו כלפיו על שבאחד המשחקים צעק כלפיו ולטר במיג-רשי: "פרובוקטור! בוגד! חבלן!"

הכדורים מתגלגלים בחיפה כדורת

באולם צר וארוך, במורד הגיבעה של בית פיקא שבמרכז הכרמל החיפאי, מתכנסים מדי ערב עשרות נשים וגברים כדי לחזות ולהשתתף בספורט, שלמרבית אורחי ישראל נראה כמישהק-ילדים טיפשי.

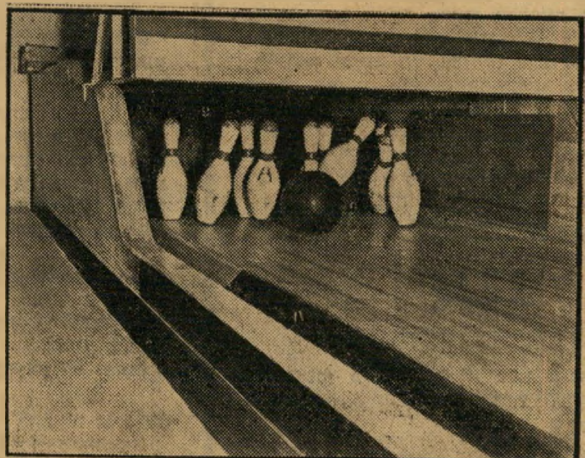
באולם הארוך נמצאים שני מסלולי-עץ מאורכים. בקצותיהם ניצבים עשרה חיילי עץ. המשתתפים במישחק מגלגלים על הארץ כדורי פלאסטיק גדולים וכבדים, במטרה להפיל מאקסימום של חיילים בזריקת כדור אחת.

המישחק החדש לגבי ישראל, מכונה כדורת או באולינג בלע"ז. הוא הפך לשיחת היום בכל בחיפה. עשרות כבר למדו את סוד זריקת הכדור ומאות אחרים מצפים להזדמנות ללמוד את התורה. בינתיים מבלים כל אלה, ערב ערב במיעדון, מתבוננים במומחים הישראליים, שכבר קנו לעצמם שם.

***

בקרב — שחקנים טובים

כדורת הוא, למעשה, אחד ממישחקי-הספורט הנפוצים ביותר בעולם הכדורתי, ולא הבייסבול, כפי שמקובל לחשוב, הוא המישחק הלאומי האמריקאי. בארצות-הברית זהו ספורט עממי המעסיק מיליונים; העתונות מקדישה לו טורים מיקצועיים מיוחדים, ותחרויות-ליגה-ואליפות קבועות נערכות סביב מישחק זה בכל עיר ועיר. מאז 1895, מתכנס מדי שנה בניו-יורק קונגרס הכדורת האמריקאי, המהה את תחרות הספורט רבת-המשתתפים ביותר בעולם לתחרות בודדה כלשהי. מדי שנה מגיעים גם לקונגרס זה קרוב ל-30 אלף מתחרים, מכל מדינות ארצות-הברית, המתחרים על אליפויות ועל פרסים בשיעור של רבע מיליון דולאר. המישחק, הנראה לכאורה ילדותי, אינו כה פשוט. עשרת חיילי-

עשרת חיילי-העץ הניצבים בסוף מסלול 19 המטרים. ככל שהכדור מפיל רבים מהם, הוא מוסיף נקודות לזרקה. המתחרה זורק מדי פעם שלושה כדורים.

המטרה

העץ הניצבים בקצה מסלול, במרחק של כ-19 מטר, מסודרים בצורת משולש שבקצהו הקדמי ניצב חייל אחד ואילו בכסיטו האחורי, ארבעה חיילים. כדי להפילם, משתמשים בכדור שמישקלו כשמונה קילו ובו שלושה חורים להכנסת אצבעות, כעת זריקת הכדור, מידות המסלול, וכן ריפוד העץ העבה שלו, הותקנו בהתאם לתקנות קבועות.

הפיתוי הראשון הוא לגלגל את הכדור למרכז משולש החיילים. אין זו הוריקה הנכונה. במועדון הכדורת החיפאי משחק רק שחקן כדורת אחד היוזע את הוריקה הנכונה. זהו הנרי רוט, גבר אמריקאי ששערו הכסיף לא מכבר, ועובד בבתי-הזיקוק, המשחק כדורת למעלה מעשרים שנה. רוט הוא אחד היחידים בישראל המסוגל להפיל את כל עשרת החיילים בכל גלגול כדור היוצא מתחת לידיו; בזריקתו, אין הכדור נע במסלול ישר אלא בצורה קשתית מיוחדת. תיירים אמריקאיים, שראו את מישחקו של רוט, הצהירו כי הוא ללא ספק אחד משחקני הכדורת הטובים שראו אי-פעם בפעולה. ואומנם, הנרי רוט הוא האיש המקנה את תורת הכדורת לישראלים, שעל אחדים מהם הוא אומר: "הם יהיו בקרוב טובים ממני ויוכלו לייצג את ישראל בכבוד בכל תחרות בינלאומית."

***

השגריר הספורטאי

הכדורת הגיעה לחיפה יחד עם אווארד לאוסון, שגריר ארצות-הברית הקודם בישראל. בעת ססייר בבית פיקא עם ראש העיר, העיר כבודך אגב, כי המועדון בבית זה מתאים מאוד לכדורת. אבא חושי לא הבין בדיוק במה המדובר, אולם הסכים להצעתו של לאוסון לתרום מיתקן כדורת לעיר.

חודשים אחדים לאחר מכן הגיעו לחיפה מספר ארגונים, שנשאו את המען: עיריית חיפה. איש לא מיהר לשחרר אותם מהמכס, כי דמי-המכס שהוטלו על המיתקן הגיעו לסך 7000 לירות. אחרי מיקוח רב שוחררו הארגונים. כשפתחו אותם התברר כי הוראות ההתקנה כתובות ספרדית. לבסוף, נפתרה גם בעייה זו. נמצא קבלן המבין ספרדית, שקיבל על עצמו להתקין את מסילות-העץ.

המומחה הנרי רוט, בעל ותק של 20 שנה בספורט הכדורת האמריקאי, לפני זריקת הכדור במסלול הכדורת. משמאלו נראה הנתיב בו חוזרים הכדורים לידי הזורק.

המיתקן שהוקם בחיפה לא היה משוכלל ביותר. הבעייה העיקרית במישחק הכדורת היא כיצד להרים את החיילים הנופלים וכיצד לקבל חזרה את הכדורים במהירות הגדולה ביותר. בארצות-הברית פותחו מזמן מיתקנים אלקטרוניים משוכללים, המרימים את החיילים, מחזירים את הכדורים על גבי מסלול מיוחד ומזנים את הנקודות במהירות רבה. במיתקן החיפאי נאלצים לעשות פעולות אלו שני אנשים, העומדים מאחורי הקלעים.

***

מקורות הסטוריים

בימים הראשונים, לא ידעו צעירי חיפה כיצד אוכלים ספורט חדש זה, ומנהלי בית פיקא כמעט הצטערו על ההשקעה. אולם מיום שהגיע הנרי רוט למקום, החלו החיפאים להימשך למישחק שנראה משיגה בעיניהם. עתה הם נאלצים להזמין תור מספר ימים מראש, כדי שיוכלו לשחק. בימים אלה כבר הולכת ומתארגנת ליגה למשתלמים בכדורת וליגות נוספות למתחילים. עיריית חיפה מתכננת להקדיש את שעות הבוקר לאימון תלמידי בתי-הספר התיכוניים במישחק ולהקמת ליגה של חברי הסגל הקונסולרי בחיפה. כי בסופו של דבר, למרות שהכדורת הוא מישחק אמריקאי לאומי, הגיעו חוקרי ההיסטוריה של המישחק למסקנות מאלפיות ומענינות עד למאוד.

בלכתם אחורנית, דרך המתיישבים ההולנדיים שהביאו את המישחק מהולנד לאמריקה, מצאו החוקרים את השריד העתיק ביותר של מישחקי הכדורת. חוקר אנגלי, שגילה קבר עתיק של ילד מצר, משנת 5200 לפני הספירה, מצא בקבר מערכת שלימה של חיילי עץ וכדורי עץ. אחרי למעלה משבעת אלפים שנה, חזר המישחק השמי למרחב מחייתו.

השירונית ברכה פוקס, אשתו של מאמן הכדורגל אלי פוקס, עוקבת אחרי מהלך הכדור שניגלגלה במסלול-הכדורת החיפאי. מיתקן הכדורת בחיפה מכיל רק שני מסלולים.